

ਅਧਿਆਇ ੧੯ ਪਰਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ - ਕਠਪੁਤਲੀ

ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਗੁੱਡੀਆਂ, ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਕੇਟਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ ਹੈ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਠੀਕ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਖਿਡੌਣੇ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਜਾਂ ਚਾਕਲੇਟ ਡ੍ਰੀਮਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਾਹਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਠਪੁਤਲੀ ਹੈ!

ਕਠਪੁਤਲੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਜੀਵ ਅੰਕੜਿਆਂ ਜਾਂ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਹੈ। ਕਠਪੁਤਲੀ ਕਲਾਕਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਕਨੀਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ, ਤਾਰਾਂ ਜਾਂ ਰਾਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਕਲਪ

- ਹੱਥ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ
- ਡੰਡੇ ਅਤੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ
- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਠਪੁਤਲੀ
- ਵੋਇਸ ਮਾਡਿਊਲੇਸ਼ਨ

ਦ੍ਰਿਸ਼ ੫: ਹੈਂਡ ਕਪੀਟਰੀ- ਉਂਗਲ, ਜੁਰਾਬਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਨੇ

ਕਠਪੁਤਲੀ ਸਾਰੇ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਠਪੁਤਲੀ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਲਪਨਾ ਜਿੰਨਾ ਵਿਲੱਖਣ

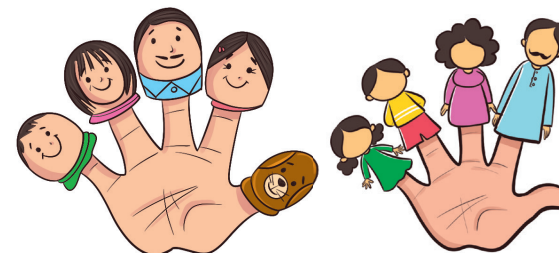
0680CH19

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਉ ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੌਖੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ - ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਥ! ਉਹਨਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਸਧਾਰਨ ਚਿਹਰੇ ਬਣਾਓ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ (ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰੋ!

ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਚਿੱਤਰ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਅੱਖਰ ਬਣਾਓ।

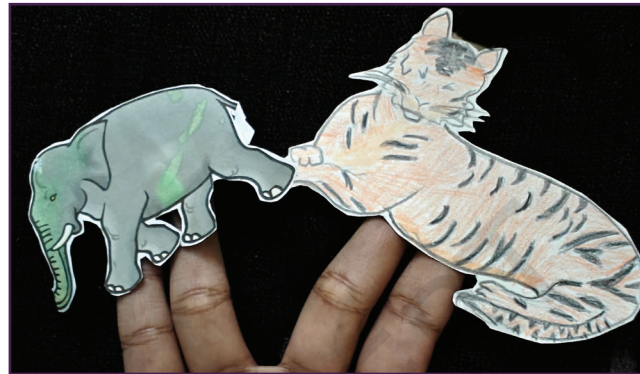
ਆਉ ਹੁਣ ਇੱਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ ਅਤੇ ਸਧਾਰਣ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰੀਏ **ਉਂਗਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀ**।
ਕੈਂਚੀ ਅਤੇ ਗੁੰਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਕੱਪ ਬਣਾਉਣ

ਸਧਾਰਣ ਉਂਗਲ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ

ਲਈ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ 'ਤੇ ਪਹਿਨੋ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਿਹਰੇ, ਹੱਥ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਖਿੱਚੋ। ਹੁਣ, ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਮ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ!

ਕਿਉਂਕਿ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨੂੰ ਜੀਵਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ!

ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੱਖਰ

ਪੁਰਾਣ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪਾਤਰ

ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨੂੰ ਲੱਤਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋ

ਸੋਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਨੇ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ

ਕਠਪੁਤਲੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਕਲਪਨਾ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਚਰਿੱਤਰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ - ਸੋਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਨੇ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ।

ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਜੁਰਾਬਾਂ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਦਮ ਦਰ ਕਦਮ ਗਾਈਡ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਮ ਦਿਓ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ

ਗੱਲਬਾਤ ਬਣਾਓ!

ਸਰਗਰਮੀ

ਦੇ ਅੱਖਰ ਬਣਾਓ। ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਕਲਪਨਾ। ਇਹ ਲੋਕ, ਜਾਨਵਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਏਲੀਅਨਾਂ ਵਰਗੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਪਾਤਰ। ਤੁਸੀਂ ਸੋਰ ਅਤੇ ਭੂਤ, ਜਾਂ ਬੁੱਢੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਕੁੱਤੇ ਵਰਗੇ ਸੁਮੇਲ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਇੱਕ ਨਾਮ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦਿਓ- ਕੀ ਉਹ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਹਨ, ਗੁੱਸੇ ਜਾਂ ਉਦਾਸ? ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ੈਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ।

ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਗੱਲਬਾਤ ਲਿਖੋ। ਕਿਸੇ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਯਾਦ ਹਨ? ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਟਕਰਾਅ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਾਤਰ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ੋਅਟਾਈਮ

ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਹੋ!

ਘਰ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਵੀ ਜੁਰਾਬ ਹੈ ਉਹ ਲਓ।

ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਨੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪੱਕਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਚਾਰ ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਥੰਬਟਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਲਚਕੀਲਾ ਜਾਂ ਰਬੜ ਬੈਂਡ ਲਗਾਓ।

ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਮੂੰਹ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕੱਟ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਗੱਤੇ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਅੱਖਾਂ, ਜੀਭ, ਵਾਲ, ਨੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ।

ਦਸਤਾਨੇ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਗੱਲਬਾਤ

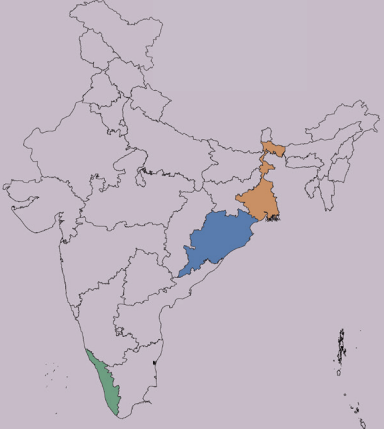

ਉਂਗਲ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਗੱਲਬਾਤ

ਕਠਪੁਤਲੀ ਗੱਲਬਾਤ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ

1. ਸਖੀ ਕੁੰਦੇਈ ਅਤੇ ਸਖੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ-ਓਡੀਸ਼ਾ	2. ਪਾਵਕਟਕਲੀ ਪਾਵਕੂਬੂ - ਕੇਰਲ	3. ਪੁਤੁਲਨੂੰ - ਬੰਗਾਲ	
- ਪੈਪੀਅਰ ਮਾਚੇ, ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਕੱਪੜੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚਿਹਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। - ਉਹ ਨੱਚਣਾ ਅਤੇ ਗਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਕਸਰ ਹਾਸੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। - ਉਹ ਓਡੀਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। 	- ਰੰਗੀਨ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਨਾਚ ਦੇ ਰੂਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਥਕਲੀ। - ਲੱਕੜ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪਹਿਰਾਵੇ ਅਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। - ਉਹ ਜੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਉਹ ਅਕਸਰ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਰਾਮਾਇਣ ਅਤੇ ਮਹਾਂਭਾਰਤ। 	- ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ। - ਉਹ ਅਕਸਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਬਾਰੇ, ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ। - ਉਹ ਤਾਲ 'ਤੇ ਤਾੜੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਾਲਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਖੇਡਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਹਨ। 	

ਕਠਪੁਤਲੀ ਟ੍ਰਿਵੀਆ

- ਕਠਪੁਤਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਆਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਗਵਤ ਪੁਰਾਣ. ਇਹ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਕਿਸਾਨ, ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਠਪੁਤਲੀ ਸ਼ੋਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦੇਖ ਕੇ ਆਰਾਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸ਼ੋਅ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ, ਆਉ ਅਸੀਂ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰੀਏ।

ਦ੍ਰਿਸ਼ ੬: ਡੰਡੀ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡੋ ਕਠਪੁਤਲੀ

ਇਹ ਕਠਪੁਤਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ। ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੋਕ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਰੂਪਾਂ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਓ ਆਪਣੇ ਕਠਪੁਤਲੀ ਦੇ ਗਿਰੋਹ ਨੂੰ ਲੱਭੋ!

ਕਲਾਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਤੋਂ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਟੀਮ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਸੁਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਗਰੁੱਪ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਬਣਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਅੱਖਰ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਰ ਟੀਮ ਕਠਪੁਤਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੇਟੀ (ਸਟਿਕ) ਕਠਪੁਤਲੀ

ਸਟਿਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਹੈ

ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇਵੇਗਾ।

- ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਰੰਗਦਿਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਟੋ।
- ਉਹ ਡੰਡੇ ਲੱਭੋ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਛੇ ਇੰਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਰੁੱਖ ਦੀਆਂ ਟਹਿਣੀਆਂ, ਆਈਸਕ੍ਰੀਮ ਦੀਆਂ ਸਟਿੱਕਾਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗੱਤੇ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਖਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਛੜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੰਦ ਦਿਓ ਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਿਰੇ ਨੂੰ ਫੜਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਕਠਪੁਤਲੀ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਤਸਵੀਰ ਦੇਖੋ)।

ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਛੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ ਤਿਆਰ ਹਨ!

ਕਠਪੁਤਲੀ ਫਰੇਮ ਦਿਖਾਓ

ਇੱਕ ਗੱਤੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਆਯਾਤ ਵਿੱਚ ਕੱਟੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਵਿਕਲਪਕ: ਤੁਸੀਂ ਫਰੇਮ ਨੂੰ ਸਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੁਹਾਡੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।
ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਜੰਗਲ ਜਾਂ ਗਲੀ ਆਦਿ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਪਿਛੋਕੜ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੋਅ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ!

ਟੀਮ ਦਾ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਇੱਕ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਮ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸ਼ੋਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਟਿਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸ਼ੋਅ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈੱਡੇ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਦਮ ਦੂਰ ਹੈ।

ਸੈੱਡੇ ਕਠਪੁਤਲੀ

ਤੁਸੀਂ ਗੱਤੇ ਦੇ ਫਰੇਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚਿੱਟਾ ਕੱਪੜਾ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਕੀਲੇ ਇਕੋ ਸਰੋਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਾਰਚ। ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨੁਕਤੇ-

- ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਲ ਗਿਆ ਇਹ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ

ਹੈ। ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਸਤਹ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਹਿੱਲ ਨਾ ਸਕੇ।

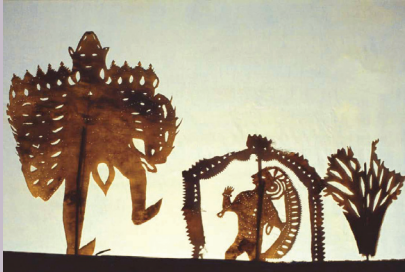
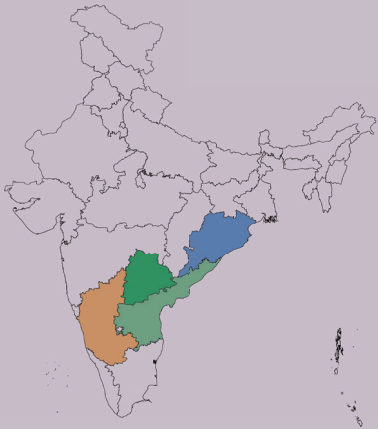
- ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੰਗ, ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਦਾਰ ਦੱਸਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਰਾਹੀਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਓ ਜਾਣੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ, ਪਰਛਾਵੇਂ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈਡੋ ਕਠਪੁਤਲੀ ਕਲਾ ੨੦੦੦ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਰਾਮ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਟਿੱਕ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡੋ ਕਠਪੁਤਲੀ

੧. ਚਮੜੇ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਤੋਂ	੨. ਕਠਪੁਤਲੀ ਕਰਨਾਟਕ ਤੋਂ	੩. ਰਾਵਣ ਛਾਇਆ ਓਡੀਸ਼ਾ ਤੋਂ	
- ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾਓ, ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੱਟਿਆ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। - ਇਹ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨੱਚ ਸਕਦੇ ਹਨ। - ਕਠਪੁਤਲੀ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਹਨੂੰਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਮਨੋਰੰਜਕ ਹਨ। 	- ਇਹ ਚਮੜੇ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਰੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ। - ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਅਤੇ ਫਰੰਟ ਵਿਊ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਰੱਖੇ। - ਕਠਪੁਤਲੀ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। 	- ਇਸ ਸ਼ੈਲੀ ਨੇ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਚਿੱਟੇ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। - ਕਠਪੁਤਲੀ ਇਸ ਰਾਮਾਇਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। - ਰਾਵਣ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਕੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨਾਲੋਂ ੧ ਫੁੱਟ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 	

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਕਾਰੀਗਰ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਸਨ!

ਗਤੀਵਿਧੀ - ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸ਼ੋਅ ਬਣਾਓ!

ਕਠਪੁਤਲੀ - ਤਿਆਰ ☒

ਫਰੇਮ - ਤਿਆਰ ☒

ਪਿਛੋਕੜ - ਤਿਆਰ ☒

ਸਕ੍ਰਿਪਟ - ਤਿਆਰ ☒

ਪਰ ਸੰਵਾਦ ਕੌਣ ਦੇਵੇਗਾ? ਕੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਨਹੀਂ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਹਾਂ! ਪਰ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ... ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ 'ਵਰਗੇ' ਕਰੋਗੇ?

ਜਵਾਬ: ਵੇਇਸ ਮਾਡਿਊਲੇਸ਼ਨ

ਕਠਪੁਤਲੀ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਡਿਊਲੇਸ਼ਨ ਤੁਹਾਡੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਹਿਗ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ M-P ਖੁਜਲੀ ਹੋਈ। ਜੇ ਇਹ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ

ਨੂੰ ਰਹੱਸਮਈ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵੱਖਰੇ ਪਾਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ!

ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਕੀ ਦੇਵਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨਾ ਬੇਰਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਯਮਤ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਂਗ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ, ਦੇਵੋ ਪਾਤਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਲਈ ਸੱਚ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੋਕ ਕਠਪੁਤਲੀ, ਸਟਿਕ ਕਠਪੁਤਲੀ ਜਾਂ ਸ਼ੈਡੋ ਕਠਪੁਤਲੀ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਇਹ ਉਸ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ!

ਉਦਾਹਰਣ - ਇੱਕ ਬੁੱਢੇ ਆਦਮੀ ਕੋਲ ਉੱਚੀ ਚੀਕਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ!

ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸ਼ੋਅ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕਠਪੁਤਲੀ ਸ਼ੋਅ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ। ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ... ਤਿਆਰ ... ਜਾਓ!

ਕਠਪੁਤਲੀ ਟ੍ਰਿਵੀਆ

- ਕ੍ਰਿਸਨਦੇਵਰਾਏ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤਿਆ ਵਰਗੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜੇ ਕਠਪੁਤਲੀ ਦੇ ਇੰਨੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ੋਅ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥੀਏਟਰ ਸਨ।
- ਕਠਪੁਤਲੀ ਕਲਾ ਲਿੰਗ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛੂਹ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਅੱਜ, ਭਾਰਤੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਕਲਾ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਲਈ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਲੱਭੋ ਅਤੇ ਉਸ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਕਰੋ:

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ?"		"ਮੈਂ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਖੇਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ!"	
"ਹੈਲੋ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੌੜਨ ਦੀ ਦੌੜ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?"		"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?"	

